

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre .. 12 kor.
 Fél évre .. 6 kor.
 Negyed évre .. 3 kor.

*
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a lap tulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitóké sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás fogadtatnak
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Művészet és hazafiság.

— Művész hazája széles e világ s esetje,
 vésője, tolla vagy előadó művésze révén minden
 művelt ország művészeti világába meg lehet sze-
 rezni a belépőjegyét.

Ez ma a közfelfogás! Ennek hódol ugyszól-
 ván mindenki és vagy lenézik, vagy kigunyolják
 azt, a ki azt meri állítani, hogy a művészetnek
 van valamelyes köze a hazafisághoz is és hogy
 a sovinizmus jogosult a művészet minden ágában.

Természetesen nem beszéllek a tulásba vitt
 sovinizmusról, arról, amely mereven és ridegen
 elzárkózik a legszebb s a legnemesebb alkotások
 elől, csak azért, mert azok az alkotások nem
 magyar művészek alkotásai, hanem igenis beszélni
 akarok arról a sovinizmusról, amely nem engedi
 meg azt, hogy a külföldről importált művészetet
 már csak azért is fölibe helyezzük a miénknek,
 mert külföldről jött és amely sovinizmus nem
 engedi meg azt, hogy a reánk nézve idegen
 művészetek kedveztér a mi magyar művészi vilá-
 gunkat elnyomjuk, kisebbsítjük, vagy fejlődésében
 megakadályozzuk.

Különösen az utóbbi dolog az, mely leg-
 erősebb érvel szolgál arra nézve, hogy nemcsak
 antisovinizmus, hanem valóságos hazafiatlanság a
 külföldi művészetek és külföldi művészek pártolá-
 sára akkor, mikor azoknak a befejezett tudásá-
 val szemben nálunk egy csomó fejlődésre képes
 tehetség van, akiket aztán a velük szemben
 tanusított közöny vagy részvétlenség a szellemi
 elzártság, az alkotásai képtelenség felé fog vezetni.

Mert számot kell vetni két körülménnyel.
 Az egyik az, hogy irodalmi és művészeti
 világunk, mely az ország nehéz küzdelmei köze-
 pette, mérhetetlen lassan fejlődött, egy idő óta
 bármilyen hatalmasan neki is lendült, de ma
 még nem áll és nem is állhat ott, ahol egyné-
 mely nemzetnek ezeréves kulturájából fejlődött
 irodalma és művészete áll.

A másik körülmény pedig az, hogy szegény
 ország vagyunk és ugyancsak a fogunkhoz kell
 verni minden fillért, amit kiadunk, mert szükösen
 telik mindenre. És éppen ezért kell szorgos gond-
 dal örködni a felett, hogy minden fillér, amely

művészeti, irodalmi célokra van hivatva szolgál-
 ni, tisztán magyar művészeti vagy irodalmi célt
 szolgáljon.

Tulajdonképpen nem is sovinizmusról van itt
 szó, hanem hazafias kötelességről!

Vagy ha sovinizmusról is! Nevezzenek az
 ellenségeink sovinizistáknak. Nem szégyen ez!

Mert minden kis nemzetnek, ha valamire
 akar menni, sovinizistának kell lenni.

Kis nemzetek fainál a sovinizistaság és a
 hazafiaság egy fogalom.

És ha a politikai, a közgazdasági és ipari
 téren, mindenhol küzdünk nemzeti önállóságunk
 mellett, kétszeres erővel kell küzdenünk az iro-
 dalmi és művészeti téren, mert a nemzeti géniusz
 itt emelkedhetik a legmasabbra és itt szállhat
 alá a legmélyebbre.

Ezért hazafias kötelesség a magyar irodalom
 és a magyar művészet pártolása és ezért bűn,
 megbocsáthatatlan bűn minden lépés, amelyet a
 külföldi művészetek érdekében teszünk és minden
 fillér, amelyet nem magyar írónak, nem magyar
 művészek juttatunk.

Hazafiatlanságot és bűnt követ el minden
 magyar ember, aki midőn módjában állana erköl-
 csileg, vagy anyagilag hozzájárulni a magyar
 kultúra fejlesztéséhez, ehelyett az idegen nyelvű,
 idegen szellemű művészet istápolásához fog.

Az idegennek nincs a mi garasainkra szük-
 sége, ott milliók állanak a kulturális alkotások
 szolgálatára — ne akarjunk hát cseppeket hor-
 dani a tengerbe, holott idehaza azokkal a csep-
 pekkel is erőt, életet lehetne önteni az irodalom,
 a művészet eltikkadt, fáradt vándoraiba.

Régi árvtári tartozások rendezése. A
 bácskai községek régi árvtári tartozásainak rendezése
 tárgyában a belügyminiszteriumban megtartott értekezlet
 megállapodása szerinti rendezési munkálatok folyó hó
 26-án kezdődnek a helyszínen az egyes érdekeltek köz-
 ségekben. A bizottság a következők: dr. Frank Mihály
 árvaszéki h. elnök, Bagó Géza, Krudy Géza, Zsigmond
 Dénes árvaszéki tlnökök, dr. Caerny Pál, dr. Birman
 Ferenc ügyészek, Késmárky th. főszámvéví és Horváth
 József alszámvéví. Az árvaszék ezen tlnökeinek távol-
 léte folytán netalán behálható munkatorlás elhárítására
 Latinovits Pál főispán egyidejűleg tett intézkedésével
 Werner Hugó bács almási, Fleckenstein Ferenc bódasági

és Zsigmond János járási közigazgatási gyakornokokat
 rendelte be az árvaszékhez szolgálatra, azzal, hogy
 működésüket már e hó 20-án megkezdik.

Négy vármegye a kormánynál. Bács-
 Bodrogh, Torontál, Temes és Veszprém vármegyének
 gazdasági egyesületeinek képviselőitől küldöttség jött
 Széll Kálmán miniszterelnöknél és Hegedűs Sándor ke-
 reskedelmi miniszternél. A tisztelgés a képviselőház
 miniszteri szobájában történt. Vármegyénkbeli a követ-
 kezők voltak a küldöttség tagjai: Latinovits Géza,
 Pinkovits József, dr. Lovász Márton, Mihailovits Kornél,
 dr. Zákó István, dr. Molnár Károly, Fernbach Péter.
 A küldöttség szónoka előadta a küldöttség kérelmét:
 rendelje el a kormány, hogy mindazon tejszínzállítá-
 nyok, amelyek valamely vajtermelési központba vannak
 irányítva, valamint a vajtermelési központokból a ren-
 deltetési helyeikre visszaküldendő tejszínzállító edények
 a magyar államvasutakon és az államvasút kezelésében
 levő vonalokon önköltségen szállíttassanak. Széll Kálmán
 miniszterelnök felett Hegedűs Sándor kereskedelmi mi-
 niszter nevében is. Szívesen veszi át a kérvényt s biz-
 tosíthatja a küldöttséget a kormány teljes jóindulatáról.
 Hogy a kérelemnek miképpen felelhet meg, azzal a
 szállítási kedvezményekkel, amelyre tendálnak, vagy
 valamely más alkalmas módon, azt most még nem
 mondhatja meg, a kormánytanulmányoznia kell az
 ügyet, de meg lehetnek győződve, hogy a mi módjában
 áll, azt készséggel megteszi a kérelmezők érdekében.
 A küldöttség megnyugvással és nagy tetszéssel fogadta
 a kormányelnök választát. Széll miniszterelnök és Hegedűs
 miniszter kezet fogtak ezután a küldöttség tagjaival és
 a tisztelgés ezzel véget ért.

Városunk szépitészeti alapja.

Lapunkban annak idején már volt szó róla,
 hogy Falcione Lőrincz városunk közéletének ki-
 tűnő agilis tagja a városi szépitészeti alap gyar-
 rapítása érdekében egy nagy gonddal, szakava-
 tottsággal alkotott indítványt terjesztett a városi
 közgyűlés elé.

Ezen indítványát a „Z. és V.” február hó
 9-iki számában kritika tárgyává tette. Erre vo-
 natkozólag vettük az indítványozó Falcione Lő-
 rincz feleletét, melyet közérdeklőségénél fogva
 imitt közlünk:

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Zombor és Vidéke” folyó hó 9-én meg-
 jelent 12. számában ellenzi az én indítványomnak
 1., 2. és 3. pontjait, a melyben javasoltam, hogy
 a város külső széles országutai keskenyítenessenek

A „BÁCSKA” tárcája.

Töprengés.

Mély csöndesség körülöttem, én virrasztok egyedül.
 Szememre még az álomnak ónszárnya nem nehezült.
 Az unasztó néma csöndben meg-megdobban a szívem.
 ... Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Bús sóhaj emeli keblem s könnybe lábad két szemem,
 Könnyimen át mintha látnám, hogy szobám forog velem:
 Pedig csak az eszem forog, — s csak e körül szüntelen;
 Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Eh, mit nekem a szerelem, van elég sok más bajom!
 Inkább alvó szobataream lelekzetét hallgatom.
 Megpróbálom utánozni; csak sóhaját ad keblem:
 Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Kitekintsek tán az éjbe, ott csak nem lesz semmi sem,
 Ami azt hozná esembe, hogy minék a szerelem.
 Csillag fénye ömlik reám... Ó is csillag, Istenem!...
 Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Törött ablakfőkök át hideg tódlul befelé,
 Forró homlokom fűteni, hivatlan is jó a szél.
 De nem ez az igaz célja; azt dalolni jött nekem:
 Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Vad dalára táncra kelnek csilláromban a gyertyák,
 Nem is táncolnak, mint inkább a fejüket csóválják.
 Mit gondolhatok mást, minthogy azon töprengnek velem:
 Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Hát lefekszem! Álmaimban nem bánt az ég, sem az éj.
 Ágyamig a nyájás holdnak szelid képe elkísér.
 Eszembe jut, hogy sétánkon kísért már egy éjjelen...
 Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Ejjél elmúlt, ágyba tebát! Lehunyor a szememet,
 Ne lássak semmit!... De hallok: ébresztő óram ketyeg.

Tán ő is így hallgatózik s azt hajlja, mint én teszem:
 Mért is van a szív s a szívben mért is van a szerelem?!

Vés Antal.

FARSANG UTÁN.

Irtó: Kajabusz.

Igazságuk van a lányoknak, hogy az idén a far-
 sang olyan kurta volt, mint a kacsa lába. Mire bele
 jöttem volna a táncolásba, mulatásba — L'appétit vient
 en mangeant — s ami ezeknél többet ér: a férjhez-
 menésbe, akkorra már Karnevál hercegnek s egész
 kíséretének lefújtak. Mély részvétellel lehetünk a kalen-
 dáriomcsinálók iránt, mert azokat most mamák és lé-
 nyok unisono átkozzák. Hiába dalolták a hajadonok
 András-napi ólomöntéskor azt az eszedező nótát:

Boldogságos szűz anyám!
 Takard be a koponyám.
 Akármilyen kendővel,
 Csak ne legyek lányfővel.

Egy jóra való lakodalmom sem eszközöltetett. Az
 alsóbb osztályokban ugyan történtek egybekelések. Sze-
 gény embernek mindig kerül asszonya, hogyba addig
 csizmában járt, azontul meztől járjon. De azok a léba-
 ságtól fogantott férfiak, akik tükörből féstülködnek és
 keftel kabátban járnak, bár osztrigává pubitja őket a
 szerelem, mégsem házasodnak. A jó Mindenható sem
 tudna eleget tenni az ő követeléseitk listájának. Mert
 megkivántatóságok nagyjából ezekben batározódnak:
 Legyen a lány gazdag, ez a fő; továbbat legyen eszes,
 különben nem kell; erényes, különben rá se hederitek;
 szép, vagy rá se nézek; nemes, különben meg se lát-
 tom; azontul: gyöngéd, engedelmes, hű, nem civakodó,
 nem érzélgő, szelleműs, türelmes, nyájás, szelid, otthon
 tlló, kegyes, jó társalgó, kitünően zongorázó, olvasott s
 aztán a haja lehet olyan színű, amilyet az Isten adott
 neki.

Az ilyen „sur le retour” állapotban levő gavallérok
 majmolják Deák Ferencet, aki azt állította, hogy „a
 becstelen ember megházasodik, az okos ember nem.”

Ámbár hiszen a baba bölcse mondásának utóbbi fele
 bizonyára a magasabb régiókra vonatkozik. Mert a tár-
 saság előkelő hölgyeit — tisztelt a kivételnek — a
 legjobb esetben számítás, önzés, könnyelműség, az ala-
 koskodás tökélye, a női ravaszág utóhéttelen művésze
 jellemzi; akikben vajmi ritkán kap a férfi élettársat, a
 szó régi nemes értelmében, hanem megkapja a fess
 kompánistát, csinos kamaradót, aki nem férjével, hanem
 csak férje mellett igyekszik minél bevesebb, mohóbb és
 sovárabb asszonyi lázzal kiszarolni azt az időt, mely a
 sebtiben megtartott esküvő napjától az első ósz hajszál
 jelentkezéséig rendezésére áll. Akaratlanul is igazat
 mondott a majszer uram leánya, mikor ugy kötötte
 magát imádójára:

— Szívesen osztok bánatodban, inségedben.
 — Hal' isten nincs nekem egyik sem.
 — Majd lesz, csak végy engem feleségül!

Tebát ebben a farsangban nem tartódván lakoda-
 lom, nem is volt alkalom „egy pár tányér leves elköl-
 tésére és egy pár pohár bor megitalára.” Ha csak még
 ezután nem leszen. Mert lám, a róka is februárban,
 szép, hideg holdas éjszakákon keres magának feleséget.
 Ott vakog a vörös buncut a szülő garádjában, vagy az
 össetiport nádasokban. Hajlja a vére és azt mondja,
 hogy: „vak vakk!” „vakk-vakk-vakk!” Hátha az ifjak
 is megindulnak. Mert hiába hivatkozik Deák Ferenc az
 okosságra. Ha olyan gyenge testben, a milyennel a mai
 ifjak bírnak, az okosság és hó vér összevessz: tizet
 tehetni egyre, hogy a vér lesz győztes.

Azonban, ha a kurta farsangban lakodalmak nem
 eszközöltettek, annál inkább volt bál minden bétén, mivel-
 hogy abhoz nem kívántatódik sem vőlegény, sem meny-
 asszony, hanem csak „bilet”, amely vagy személyre,
 vagy egész családra szól. Vasárnapi napon esnek a
 népbálok, amelyen még ki kitűti magát az óserő, mikor
 egyik-másik duhaj legény kiüssza magát mind az öt
 érzékenységből. Leplezetlen ösztinteség cseng itt az
 ajkakról, mert a természet gyermekei nem ismerik a
 tetteit, a hízkelést. Ime, mikor a korcsmáros a borát
 dicséri előttük, a felszegi legény megnyilatkozik, hogy:
 „biz e nagyon jó bor, verje el az Isten a tövét utról-”

és az így nyert földterület bérbeadás utján a szépséget alap javára értékesítsék, ellenzi pedig azért, mert e helyeken szegény népek laknak, melyek gazdasági érdekeiket is figyelembe kell venni. E területeken a szegényebb nép kevés gabona-termését nyomatja, másrészt baromfi, különösen libatenyésztésnél a pázsit legelőtől is el lenne tiltva, így ezen kereseti ág utáni csekély jövedelmétől is meg lenne fosztva, stb.

Erre vonatkozólag bátorodom a következőket megjegyezni:

Az olyan gazdaember, kinek nagyobb mennyiségű gabonája terem, az bizonyára vagy szállással vagy pedig egy nagyobb szériuskerttel rendelkezik, az tehát az országotat nyomatási célra igénybe venni nem fogja, az a gazdaember pedig, a ki kisebb mennyiségben termeli a gabonaműt, az nagyon könnyen és szabadon elvégezheti a nyomatási munkálatokat a saját telkén is, mert az országotat melletti szőlőszelvény dűlőben fekvő házak a város belterületéhez nem tartozván, tehát ott tűzrendészeti szempontból a nyomatás akadályba nem ütközik.

A mi pedig a libatenyésztést illeti, erre vonatkozólag, szerintem, ez volna a legcélszerűbb és legmegfelelőbb megoldás.

Tudjuk jól, hogy a város minden oldalán vannak olyan földterületek, melyeket a város eddig építéssel semmi célra fel nem használhat. Ezek az úgynevezett mocsarak és gödrök. Ha ezen unproduktív földterületeket, úgy miként a bajai uton lévő korcsolyatavat szabályozták, kellő mélységre kiásnak, hogy ott állandóan víz legyen, a kihányt földdel pedig szabályos part készülne, s az pázsittal bevetve és hűstadó fákkal beültetve lenne, úgy ennél alkalmasabb hely a liba és kacsatenyésztésre nem volna.

A liba és kácsa éltető ereje a víz és legelő, s ha e kettővel bőven rendelkeznek, úgy kevesebb tápanyag mellett csaknem még egyszer oly gyorsan elérik a vágási időt.

Szerény véleményem szerint ezen kevés költséggel elkészíthető intézmény többszörösen kárpótolná azt a csekély veszteséget, melyet az országotat összeszeritása folytán az ott lakók vesztenének, mert ha jól vesszük akár milyen széles is az országot, azért rajta pázsit nem igen van, mert minden kocsis más-más uton jár, úgy hogy az egész ut nem áll máshol, mint tavasszal és őszszel kerékvágásból és sárból, nyáron pedig portból és göröncsökből, és így szabályos országot fentartása kevésbe kerülne.

Ilyen tenyésztéssel minden városnegyed rendelkezne. A felsővárosiak és a kis bécsiek kapnák a bezdáni hid mellett és a vámbáztól a kálváriai elterülő tavakat; szelenceiek kapnák a löversenyter és a vágóhid közötti lévő nagyterjedelmű gödröket, ez különösen megfelelne a célnak, mert a vágóhidból kifolyó sok különféle hulladék a kacsák legjobb tápanyaga; a bánátiak kapnák az új vásártér és a Wuits-major mellett elterülő tavat és gödröket és végre a cservenkaik kapnák a szerb nagytemető mellett elterülő s semmi más célra nem alkalmas földrésztlet.

Most még csak az volna hátra, hogy milyen módon volna lehetséges a liba és kacsatenyésztést okszerű kezeléssel olyan fokra emelni, hogy az nemcsak a házi szükségletet fedezze, hanem

kitel folytán az egyes családoknak jövedelmező forrása legyen. Szerény véleményem szerint ekkép:

Az olyan szegényebb sorsu családok, kik a városban laknak, s kiknek tanyái birtokuk nincsen, közös megegyezéssel egy társaságot alakítsanak. Ezen társaságbeli családok a libák és kacsák kikelése után, azokat egy általuk ismert s minden tekintetben megbízható emberre bíznák, ki a libák és kacsák mellett — esetleg többed magával — állandóan lenne s azokra felügyelne.

Tudjuk azt, hogy most minden libát és kacsát nevelő családnak egy libapásztor kell, más mód hiányában igen sok esetben a szülők tankezes gyermeküket használják fel e célra, a tanulás és művelődés nem kis hátrányára, akkor a társaságbeli családoknak nem lenne egyéb dolguk, mint a liba és kacsatenyésztést koronkint ellenőrizni és a felmerülő költségekhez aránylagosan hozzájárulni.

A mi végre a tenyészték elkészítési költségeit illeti, megvagyok győződve, hogy minden család, ki a tenyésztést igénybe venni óhajtja, készséggel nyújt segítséget annak elkészítéséhez, ezen kívül felkérendő lenne városunk vagyonos osztálya is az eszme pártolására, no meg aztán reményem a városatyák sem zárkóznának el, s nem tagadnák meg az anyagi támogatást egy olyan intézménytől, mely saját népének javát s jövedelmét volna hivatva előmozdítani.

Drága anyaföldünk minden célra alkalmas, csak igyekezni kell azt kellőleg kihasználni és nem hagyni parlagon heverni.

„Segíts magadon ember, az Isten is megsegít.“

Falcione Lőrincz.

Vármegyénk lótenyésztése.

I.

Nagy fontosságú kezdeményezés az, a mit a földművelésügyi miniszter ur a múlt évben megindított lótenyésztésünk érdekében. Értjük ezalatt a vidéki tájfajták létesítésére irányuló előkészítési munkálatokat. Ezen munkálatok által nyilvánosságra kerülő kívánalmak, vélemények leszi nek majd döntők a tenyészkerületek megalakításánál, a mennyire azt a rendelkezésre álló állattenyésztési állapotok száma megengedi.

Nagy fontossága a célba vett intézkedésnek abban rejlik, hogy ennek végrehajtása által az egyes vidékek lóállománya egyöntetű lesz, a mi a nagyobb mérvű lóvásárlásokat nagyon megkönnyíti s közvetlenül is lehetővé teszi a hadsereg részére való egyenes vásárlást is. S e körülménynek az árak alakulására is jótékony befolyása lesz, mert általánosan tudvalevő dolog, hogy bármely árucikknél az egyöntetűség az eladó előnyére szolgál.

A ló tájfajta létesítésének lehetőségére nézve elsőrangú példa a Mezőhegyes vidéke.

E tájfajták a mezőhegyesi ménes intézősége ugyan egészen másképp létesítette, mint az a távol eső vidékeken lehetséges, azonban, mint a magas miniszterium szakemberei és praktikus gazdák véleményezik, másként is lehet a lónak tájfajtáit előállítani.

A mezőhegyesi tiszt urak, mint kiváló szakemberek, minden egyes fölvezetett anyaállatnak

párját úgy keresik ki, hogy az ivadék az anyának esetleges hibáit vagy hiányait nélkülözze, az apaállat jó tulajdonságait pedig átvegye. Így folytatják ezt nemzedékről nemzedékre, tekintet nélkül az apaló fajtájára. Szóval, úgy jártak el a vidéki lóállománnyal is, mint magában a ménesben, hol például a normann eredetű s egy ideig tisztán terjesztett Nonius és az arab eredetű Gidrán fajtát angol vérral keverték, hogy jó tulajdonságaikat gyarapítsák.

Az állami ménesektől távol eső vidékeken ez a szakszerű felügyelet és vezetés lehetetlen lévén, a tájfajta létesítése nem képzelhető másként, mint úgy, hogy egy-egy tenyészkerületben csak egy fajta apaállat alkalmazassanak, vagy legfőkébb két olyan fajta, a melyeknek tulajdonságai megközelítik egymást.

A fajták megállapításánál a talaj- és éghajlati viszonyok, meg a gazdaközönség nagy részének óhajta kell, hogy irányadó legyenek.

A tájfajtának ily módon való létesítése azonban hosszú időt kíván s csak majd a 3-ik, 4-ik nemzedéken tud éreztetni a kedvező hatást, mit elérni akarunk s bizony nagy türelemre lesz szükség, hogy a tenyésztő gazdák a tenyészirányban megtarthatók legyenek.

A tájfajta létrehozásához, hogy az értéke által a gazdaközönség kitűnő jövedelmi forrását képezhesse, alapfeltételül a jó kancaállomány kívántatik meg, mert e nélkül a célt elérni teljes lehetetlen. Minden módon oda kell hatni, hogy a gazdaközönség ezt belássa. Csak kevés gazda bir ez idő szerint még arra az állápontra fel-emelkedni, hogy jónak bizonyult kancalovát el ne adja, ha jól megfizetik az árát, mert — úgy mond — hátha valami baja esik s értékét veszíti. E célból és még a ló helyes ápolása és nevelése céljából minden közegben előadásokat kellene tartani, mert pl. a mai istálló rendszer mellett helyesen ápolni alig, az egymásban való kártételt pedig megakadályozni sehogysem lehet.

Legcélszerűbb lenne ez irányban, ha a legszükségesebb tudnivalókat egy szakember megírná, de csak oly terjedelemben, hogy azok egy felolvasás keretében beilleszthetők legyenek. E füzetkék tartalmát az után, ha szakember nem is juthatna el minden községgel, felolvashatná a jegyző, lelkész, vagy ha van a községgel: a gazdasági szaktanfolyamot elvégzett tanító. De még ez sem lenne elég, hanem jó eleve gondoskodni kellene arról, hogy az ilyen előadásoknak fogadják is legyen; hogy azt, a mit hallott, egy-két gazda nyomban valósítsa is. Mert a példa legjobban világosít.

Ezen intézkedéssel azonban csak a ló helyes ápolása s a károsodásnak lehető kizárása lenne elérhető. Nem kevésbé fontos azonban a ló nevelése sem, a minnek a csikó világra jövetelével kell kezdődnie.

Messze vezetne céloktól, ha e fontos kérdésre tüzetesen akarnék megfelelni, itt általánosságban csak a főveltem említem meg, a mi minden modern lótenyésztésnél érvényesül s ez: a szelíd, jó bánásmód, a mi kizár minden durvaságot, úgy az ütletet, mint a lármás beszédet, stb.

Hogy az ily bánásmóddal bámulatos eredményt lehet elérni, arról meggyőződhetett az, a

Melléklet

ki az állami ménes minden ló szemébe kiolvasni, hogy az e jó barátjának tekun

Ezen általános ben kifejezett font

Mindenek előtt hogy mitféle lófajta latunk és talajvisz ták állánának rene

Ha a hazánk vizsgálgjuk, a kis- telivér s a fogara hagyandó, mert a tenyésztésre, az utó való. Választásra

maradnak. E fajta Gidrán és Furioso-

Ezen lovak ugyan, de a céltudó törzs oly kötelese tenyészítésünk melé ink világlirét. Miné bir; mindegyiknek mas, öblös mellkas, járást biztosító ferde hát, hosszú far, szé

A nagy Noniu

A kis Noniu

A noniusok sz

A nagy Noniu alá, háts-lónak, h lónak is

A kis Noniu lónak. Hibájuk: pu

Előnyük: esod

A Gidrán mag

" " szine

Használhatóság uséval.

Hibái: gyakru tokszalag-pók a csá

A Furioso-Mort

" " ritkán sárga és feke

Használható: h

Hiánya: késu dik ki teljesen.

Előnye: kitaró Ezen adatok,

Monostori Károly tos tájékozással szo megyénk területén, célszerű a létesite

Mielőtt azonó véleményemet kin

összetűgő kérdéit egyéb, mint az, ho tassék vármegyén

Nem mondhat rásból, de hallottu rület, tehát 4 tájta

Nem tudom, felel meg a valos volna, nagyon ell

Mert igaz ugy nagy, de mégsem hogy a célt tekinté

Nézetem szerint, véve, csupán 2 ter pítani, még pedig kerületet. Határovo

ily megközelítő lódnék megyénk

Hogy miért mindjárt megmon

A tájfajták zsek igénybevétel

megyékben a lóal viszont azon célt értékesítés által

szolgáltatva, ugy mint az állami ha

vagy amolyan m szükségére, azt köm s ne kelljen az

nia, hogy a száll s főképen, hogy mellőzhető legyen hatlan haszon a rövid idő alatt előnyt szivesen m

utra! Mikor a sűrű csárdás vagy polkában némi nemű összetűdés történnek, nem nyafognak itt finomul, hogy: „pardon!“, hanem kitör a meglödlött öszinte érzés és azt mondja: „Ne ltköss, a rossz seb egye ki a szemedet!“

Sőt nem is volna emlékezetre méltó a bál, ha egy pár legényt meg nem lékelnének, mint nyáron a görög-dinnyet. Ine, milyen csekélységből támad a ribillió. A felszegi legény jó báránybőr süvegét fölesapja az üstökére. Am az alszegi legény ezt nem nézi jó szemmel és szót indít a felől, hogy „az a süveg ott nem jó helyen vagyon“. A felszegi legény — ki nemes famihából való — sértve érzi magát. Szónoklatot kezd az alszegi legény orca'anságának mekkoraságáról. Mire amaz replikáz, hogy: „kutyák álljanak ő belé, ha az a süveg ott jó helyen van!“

Mely ötletből parlamentáris vitakozások kezdődnek. Korelnök választatik a szót vesznek, szót adnak. A süveg marad. Lassanként aztán erősebb szónoki figurák kerülnek szönyegre, sőt egy pár pohár is kerül szönyegre, miután már reptést kockáztatott a big levegőben. A pohár után ököl, ököl után bot kerül szönyegre — esetleg kés. A felszegi legény megdagad a fejen, úgy, hogy a süveg nem megy rá. Haza vitetik munkakeptelen állapotban, ami bizony baj, mert holnap kukoricát vala morzsolandó a „Nyakiglab“ zsidónál. Ellenben nem haragszik egy cseppet sem. Kámfort köt a fejére és várja a másik bált, ahol talán neki kedvez a szerencse. Hódie mihi, cras tibi.

A polgárbalok (egy korona erejéig) már finomabak. Itt már kisasszonyszamba menő hajadonok fordulnak elő, akiknek darázs a természetük és rossz a helyesírásuk. Sőt asszonyok és leányok közt is akadnak olyan hiúk, akik arcukon egy kis művészettel jelennek meg s vállalkon alul nagyon is mélyen természetnek hagyják a természetet, ami ellenállhatlanul vonzza a természetbarátokat. Mert abban a téves nézetben vannak a hölgyek fent és lent, hogy a női báj meg lehet szerezni a patikából pancsolással, vagy pedig kirívó öltözködéssel. Holott egyikkel sem.

Mert a női báj: a mozgás szépsége, a beszéd hajlékonysága, a test ritmusának összhangja, a szellem elevensége, az érzület szemérmessége s mindaz, amit a kellem vagy báj fogalma alá vesszünk, ami vonzóbb és becsesebb a szépségnél. Goethe szerint: „Di Schöne bleibst sich selber selig. Die Anmuth macht unwiderstehlich.“ — Böles Salamon szerint: „A szép asszony szemérem nélkül arany gyűrű a disznó orrában.“ Hogy miért éppen ott; az csak maradjon probléma.

Ha valaki azt hisné, hogy a polgár balokon a demokrácia egészséges szelleme érvényesül, az nagyon csalódnék. Ime, Rátarti Tamásné észrevehetőleg félrehuzza a száját, mikor Köcsög Péterné mellett elmegy. Csupanyelv asszonyság pedig kajánul jegyzi meg, hogy bára telik nekik (Köcsögeknek), de az árendát nem tudják megfizetni.

A főrendező — mellékfoglalkozására nézve írrok — oda korcsolyázik a Rátartiné leányához, az álmagat szemű Gizellához s táncra kéri. A kisasszony szenvelgi az előkelőséget, olyan hideg, akár egy felvágott s úgy táncol, mintha az neki terhére lenne. Bezzeg Köcsög Kati a segédantóval olyan animóval járja, hogy a keszkenője csurion víz, mert arcán, homlokán édes verejték virágozik. A tanító két hét óta folyvást arról álmodott, hogy ő rendező Budapestén a „Vigadó“ ban s a kotilonra hét bárónő angazsirozta.

Csupanyelv asszony már elbeszélte mindenkinek, hogy a kevély kasznár mennyire lenézi ezt a bált. A lányát nem ereszti ilyen társaságba, azt mondta: Nincs rá szüksége, hogy árulja, mert a jó bor cégér nélkül is elkél!

— El ám, ha megköstöljék! — veti oda az éles nyelvű írrok.

Rátartiné a fess mérnököt csipte el. Ez este már a 118-ik mosolyban részesíti. Szép, gavallér ember, ha nem tudnák róla, hogy mérnök, azt is el lehetne hinni felőle, hogy gróf. Közéleben még az álmagat szemű Gizella is melegedni kezd. Hanem hát a fess gavallér rendszeren csak a karját kéri a kisasszonynak és nem a kezét. Már pedig:

„Róza a nő, amelynek szép virága
Ha kivirít, hajlik gyors hervadásra.“

Mindennap, mindennap el-elballag egy-egy nap.

Ellenben az orvos ur itt van feleségével s két leányával. Leereszkedett a polgárbálba. Voltaképen pedig azért jöttek, hogy bámulassák magukat. Mert mind az orvos, mind a leányai rendkívül szépek. Egész udvar van körülöttük s boldog balandó, aki egy-egy mosolyukban sikkerezhét. Pedig ha meggondoljuk, a szépség az isteneknek veszedelmes ajándéka. Világra szóló bajok származhatnak belőle. Aránylag szerencsés még az, aki csak azzal fizet érte, hogy kénytelen eltűnni a férfiak alkalmatlankodását, bár ez sem közönséges ár, mivel azoknak a tolokodó gentlemaneknek a kilenc tizedrésze inkarnátus tökfilkő. Egyik ilyen udvarlótól az elragadtatás pillanatában azt kérdezte a hölgyike:

— Fog e szeretni akkor is, ha öregebb és csunyább leszek?

— Öregebb lehet, de csunyább nem — felelt a tökfilkő gavallér.

E polgárbalokban is legtöbbet ér férfi részről hajnal felé az a gyönyörűség, mely a föld mozgásának konstataálásában rejlik.

Hátra volna még az uri balokról szólani, de hát ahhoz én nagyon szegény vagyok. Mert úgy tessék fölvenni a dolgot, hogy egy fekete kávé a tringelddel együtt 30 fillér s nekem nem telik 4—5 feketére; már pedig egy uri bált leírni 4—5 feketét kíván, hogy a csömört elkerüljem.

Annyit konstatahatunk mély részvétellel, hogy az uri balokban hajnal felé a cigány mind csak azt a nótát buzza, hogy:

„Semmi babám, semmi.
Úgy kell annak lenni.
Mindenféle úri bálban
Deficit szok lenni.“

ki az állami ménésbirtokokat meglátogatta, a hol minden ló szemézből és magaviseletéből azt lehet kiolvasni, hogy az embert nem ellenségének, hanem jó barátjának tekinti.

II.

Ezen általánosságok után áttérek e cikk címében kifejezett fontos kérdésre.

Mindenek előtt azzal kell tisztába jönnünk, hogy miféle lófajta volna kívánatos a mi éghajlatunk és talajviszonyaink mellett? s miféle fajták állának rendelkezésre, mint tenyésztésanyag?

Ha a hazánkbeli állami ménések anyagát vizsgáljuk, a kis-béri angol, a bábolnai arabs-telivér s a fogarasi lippizai faj figyelmen kívül hagyandó, mert a két előbbi nem való általános tenyésztésre, az utóbbi pedig inkább hegyi vidékre való. Választásra tehát a mezőhegyesi fajták maradnak. E fajták a kis- és nagy Nonius, a Gidrán és Furioso-Morth-Star.

Ezen lovak mindegyike külön törzset képez ugyan, de a céltudatos tenyésztés által mindegyik törzs oly kötelességet ért el, hogy kitűnő telivér tenyésztésünk mellett ezeknek köszönhetjük lovaink világhírét. Mindegyik törzs kitűnő csontalappal bír; mindegyiknek kitűnő tulajdonsága a hatalmas, öblös mellkas, széles szűgy, a szép kiadó járást biztosító ferde lapocka, a dongás és rövid hát, hosszú far, szép száraz, ideges végtagok.

A nagy Nonius magassága: 168—173 cm.

" " " sulya: 620—640 kgr.

" kis Nonius magassága: 155—168 cm.

" " " sulya: 480—490 kgr.

A noniusok színe: sötét pej, más szín ritka.

A nagy Nonius használható: nehéz lovas alá, háts-lónak, hintós-lónak ugyszintén igaz-lónak is.

A kis Nonius könnyű háts, hintó- és kocsis-lónak. Hibájuk: parájuk néha regedező, törékeny. Előnyük: csodálatos kitartóság.

A Gidrán magassága: 165 cm.

" " " sulya: 500 kgr.

" " " színe arany-sárga, ritkán szürke.

Használhatósága megegyezik a kis Noniuséval. Hibái: gyakran gyöngye csüd s a nem ritka tokszalag-pók a csánkón.

A Furioso-Morth-Star magassága 176—178 cm.

" " " sulya 540—550 kg.

" " " színe sötét-pej, csak ritkán sárga és fekete.

Használható: háts, kocsis- és hintós-lónak.

Hánya: későn, csak 6 éves korában fejlődik ki teljesen.

Előnye: kitartó, gyors mozgás.

Ezen adatok, melyeket Kovácsy Béla és Monostori Károly nagy művéből vettem át, biztos tájékozással szolgálnak arra nézve, hogy vármegyei területén ezen törzsek melyikét lenne célszerű a létesítendő tájfajta alapjául választani.

Mielőtt azonban ezen kérdés felett szerény véleményemet kimondanám, egy másik, ezzel összefüggő kérdés kell fölvetnem. S ez nem egyéb, mint az, hogy hány tenyészkörületre osztassék vármegyénk?

Nem mondhatom, hogy teljesen hiteles forrásból, de hallottam valahol, hogy 4 tenyészkörület, tehát 4 tájfajta létesítése tervezetik.

Nem tudom, hogy e hirdetés mennyiben felel meg a valóságnak, de a mennyiben igaz volna, nagyon elhibázott dolognak tartanám.

Mert igaz ugyan, hogy vármegyénk területe nagy, de mégsem elég terjedelmes arra nézve, hogy a célt tekintve, 4 részre lenne darabolható. Nézetem szerint, a talajviszonyokat tekintetbe véve, csupán 2 tenyészkörületet kellene megállapítani, még pedig felső- és alsó bácskai tenyészkörületet. Határvonal a Ferencz-csatorna lenne s így megközelítőleg két egyenlő részre darabolódnék megyénk területe.

Hogy miért tartanám én ezt helyesebbnek, mindjárt megmondom.

A tájfajták létesítése a felhasználható lótrészek igénybevételével azt célozza, hogy egyes megyékben a lóállomány egyöntetű legyen s ez viszont azon célt van hivatva szolgálni, hogy egyes vidék gazdái előnyt nyerjenek a könnyebb értékesítés által, a mennyiben alkalom lenne mint az állami hadintézőségnek is, hogy ha ilyen vagy amolyan minőségű lóból nagy tömegre van szüksége, azt könnyen, kis területen feltalálhassa s ne kelljen az ország egész területét bejárnia, hogy a szükséges létszámot beszerezhesse s főképen, hogy a lókereskedők közvetítése mellőzhető legyen. Hadviselés idején kiszámíthatatlan haszon az, ha a megfelelő lóanyagot előnyt idő alatt be lehet szerezni s ezt az előnyt szívesen megfizetik a magasabb árakban.

No most már, ha akár a magyar államnak, akár a külföldnek pl. ezer db. használható lóra van szüksége, vagy talán még többre, — amire a dél-afrikai háború elég nagyszerű példát szol-

gáltat — Bács-Bodrogh vármegye egyik tenyészkörülete is kiállítja azt rövid idő alatt, még ha 4 körületre lenne osztva, négy tájfajttával, melyek közül 2 nehezebb, 2 könnyebb szolgálatra való, azt az eredményt el nem érhetné.

De ha a talajviszonyokat vesszük is tekintetbe, az észszerűség és célszerűség akkor is a 2 tenyészkörületet javasolja.

Az Alsó-Bácska talaja ugyanis kötöttebb, mint a Felső-Bácskái s így amoda nagyobb tételemény képességű állatok valók, mint emide. A felhasználható törzsek közül, a mint főnebb láttuk, nagyobb testűek és sulyuk, tehát erősebbek a nagy Nonius és a Furioso, — kisebb testűek és sulyuk: a kis Nonius és a Gidrán. Amazok nehéz, emezek könnyű lovassághoz használhatók hadi célokra.

Most már a megyei gazdaközönség kívánsága lehetőleg tekintetbe vétetvén, a következő alternatíva állítható fel:

1. Alsó-Bácska: Furioso.
2. Felső-Bácska: Kis-Nonius,
3. Alsó-Bácska: Nagy Nonius.
4. Felső-Bácska: Furioso.

Én ezen utóbbinak volnék híve:

Tóth Lajos,

a zentai gazdakör elnöke.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye egyetemet képező törvényhatósági bizottság folyó évi február hó 26-án és a szűkségi bizottság a következő napon mindenkor reggeli 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal:

1. Belügyminiszteri intézkedés a vármegye 1902. évi költségvetésének jóváhagyása iránt.
2. Belügyminiszteri intézkedés báró Vojnits István volt megyei főispán a csekének a székház nagyterme számára leendő megfestése érdekében hozott határozatnak jóváhagyása iránt.
3. M. kir. földmíveléstügyi miniszter rendelete a faiskólak és fásításlak alkotói szabályrendelet tárgyában.
4. Kereskedelemügyi m. kir. miniszteri intézkedés az ó-morovica-bajsa-topolyai utak a törvényhatósági uthalozatra leendő felvétele tárgyában, ezzel kapcsolatban az államépítészeti hivatal véleménye.
5. Főispán ur ömeltóságának átirata, a melyben közli, hogy szabaddai anyakönyvi felügyelőnek Berzeviczy Gyula eddigi lugosi anyakönyvi fejtöltő nevezetett ki.
6. Főispáni átirat a megyei közgazdasági előadó állás betöltése tárgyában.
7. Komárom vármegye átirata a cigányügy rendezése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett felirat parolása iránt.
8. Győr sz. kir. város közönségének átirata a tudóvész küzdésére irányuló mozgalom megindítása iránt.
9. Karácson Gyula vármegyei alispán ur bemutatja Szepeanov Milorád volt titeli rétkelző bizottsági pénztárnok büntetésére vonatkozó iratokat.
10. Alispáni előterjesztés a balas-b.almás-rigyicai h. e. vasutára megszavazott 560,000 kor. hozzájárulásnak mi módon leendő lefizetése tárgyában.
11. Alispáni jelentés a közönségi (közűdülő) közutak állapotáról, azok fejlődéséről és kezeleséről.
12. Alispáni jelentés az ada-pádei komphoz vezető ut földmunkalátának házi kezelés mellett leendő elkészítéséről.
13. Alispáni előterjesztés az Adamovics féle ösztöndíj tárgyában.
14. A vármegye alispánjának jelentése a volt járási II. od. irnokok f. évi február havi illetményének előlegkepen való engedélyezése és kiutalványozása tárgyában.
15. Alispáni előterjesztés a vármegye székháza jégverembe beszerzendő jégzsúkséglet s az azzal járó költségek iránt.
16. Alispáni előterjesztés a szükség esetén végzendő inasok közüti munkák költségeinek honnan leendő fedezése tárgyában.
17. Alispáni előterjesztés a Schaffer János volt kutyamári közönségi jegyzőt terhelő 32 kor. 92 fil. behajthatlan feyelemi bírság leírása iránt.
18. Az arvaszek elnökének előterjesztése a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. t. c. 1—12 §-ainak életbeletetése folytán szükségelt új nyomtatványok iránt és ezzel kapcsolatban Bittermann Nándor és fia cég kérvénye az ebből felmerült 800 koronányi tényleges költségének megtérítése iránt.
19. A vármegyei arvaszek jelentése Balázs Illés öröksége tárgyában.
20. A szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata Sztanicsion létesítő lópartestület tárgyában.
21. Ugyanannak átirata Csurog közönségben létesítendő lópartestület tárgyában.
22. A siketnémák és vakok államilag segélyezett intézetének kérelemlevele anyagi támogatás iránt.
23. Reiter Paula b. kereszturni lakos felebbezése Bács-Kereszturni közönség képviselőtestületének közönségi adó leírása tárgyában hozott határozata ellen.
24. Schlagger Gyula felebbezése a nyugdíjkezelő választmányának a nyugdíjösszeg helyesbítését megtagadó határozata ellen.
25. Bertolinó Sándor felebbezése a nyugdíjkezelő választmányának ugyanazon tárgyú határozata ellen.
26. Szűcs Lajos felebbezése Zenta városának a gimnáziumi tandíjak szedése tárgyában hozott határozata ellen.
27. Preszly Károly és társai felebbezése Zenta városának a polgári leányiskola elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen.
28. Braun Izó és társai felebbezése Zenta városnak a gyógyszer szállítási tárgyában hozott határozata ellen.
29. Döme Ferenc és társai felebbezése Zenta városnak a káviái kápolnához misézni kijáró lelkész díjai tárgyában hozott határozata ellen.

30. Grósz Illés felebbezése B. Földvár közönségnek a végrehajtó lakbère tárgyában hozott határozata ellen.
31. Az ó-becsei r. katb. és g. kel. iskolaszék felebbezése O-Becse közönségnek a tanügyi segélyek megvonaása tárgyában hozott határozata ellen.
32. Nagel Gyula és társai felebbezése Bajmok közönségnek Ehrenreich Armin kegdyija tárgyában hozott határozata ellen.
33. Borovszky Kornél felebbezése Pivnica közönségnek az irnok fizetése tárgyában hozott határozata ellen.
34. A csuroghi ág. ev. egyházközség felebbezése Csurogh közönségnek a nevezett egyház segélyezése tárgyában hozott határozata ellen.
35. Schneider Konrad és társai felebbezése Ujverbász közönségnek a faiskola kertész választása tárgyában hozott határozata ellen.
36. Dr. Roxer Gyula felebbezése O-Kanizsa közönségnek a hullakamra felállítás tárgyában hozott határozata ellen.
37. Heuduska Ignác felebbezése Csurogh közönségnek az irnoki állások tárgyában hozott határozata ellen.
38. Szentis Katalin felebbezése B. Kereszturni közönségnek a második szűlésznői állás szervezése tárgyában hozott határozata ellen.
39. Eper Adám felebbezése Mosorin közönségnek a r. k. egyházközség segélyezése tárgyában hozott határozata ellen.
40. Kovács János felebbezése Petrovác közönségnek a közönségi bíró marasztalása tárgyában hozott határozata ellen.
41. Habram János felebbezése B. Martonos közönségnek a temető fűterem tárgyában hozott határozata ellen.
42. Arnold Károly felebbezése B. Kereszturni közönségnek az építési bizottság megalakítása tárgyában hozott határozata ellen.
43. Turfitt Ferenc és társai felebbezése O-Becse közönségnek az esküdték napidijai tárgyában hozott határozata ellen.
44. Braunhoffner József felebbezése R-Militics közönségnek a kántorlak tatarozása tárgyában hozott határozata ellen.
45. Horvaczki Drága felebbezése B. Földvár közönségnek özv. Kirchenheiter Alajosné kegdyija tárgyában hozott határozata ellen.
46. Dr. Glücksthal Adolf felebbezése Zenta városnak a trachomások gyógykezelése tárgyában hozott határozata ellen.
47. Holovits Antal felebbezése B. Topolya közönségnek ingatlan eladása tárgyában hozott határozata ellen.
48. Ujhelyi Agoston felebbezése B. Földvár közönségnek a párber felemelés tárgyában hozott határozata ellen.
49. Duics Paja és társa felebbezése K. Szt. Iván közönségnek a legelődjíj kivétele tárgyában hozott határozata ellen.
50. Mohol közönség képviselőtestületének Marjanov Ilia 15 kor. 10 fil. közönségi adójának leírása tárgyában.
51. Mohol közönség képviselőtestületének a munkás segélypénztárba alapító tagul való beletépe iránt hozott határozata.
52. Goszpodince közönség képviselőtestületének a réti földek felosztása tárgyában hozott határozata.
53. Csurogh közönségnek a gabona behordás tárgyában alkotott szabályrendelete.
54. Deák Zsigmond főbíró jelentése az Apatin melletti telepen elüljárósági tag választása tárgyában.
55. Ada közönség határozata az 1898., 1899., 1900. és 1901. évi közönségi közmunka tárgyában.
56. Csávoly közönség határozata az utcák befásítása tárgyában.
57. B. Bresztovác közönség határozata Tomín Szretykó ottani lakostól a törvényhatósági ut céljaira elfoglalandó terület megszerzése tárgyában.
58. Az apatini urberes birtokosság alapszabályainak jóváhagyása tárgyában.
59. Az apatini Rakvizsigeti közös legelő birtokosság alapszabályainak jóváhagyása tárgyában.
60. Rapcsány Jenő utkaparónak kérvénye kegdyijban való részesítése iránt.
61. Zenta r. t. város határozata János Mihály közönségi közmunka tartozásának leírása iránt.
62. Apatin közönség határozata Neuszer Armin közönségi irnok szabadságolása tárgyában.
63. Kovil-Szt. Iván közönség határozata egy tanitónói állás rendszeresítése tárgyában.
64. B. Monostorszeg határozata az állami iskolához adandó közönségi hozzájárulás tárgyában.
65. Uj-Verbász határozata díjok alkalmazása tárgyában.
66. Zsablya határozata Sztójšin Rada segélyezése tárgyában.
67. Zsablya határozata Apits Lyubomir és társa segélyezése tárgyában.
68. F-Szt. Iván határozata az előfogatos felfogadása tárgyában.
69. B. Madaras határozata a fűzfavessző termelésre szűkségelt terület átengedése tárgyában.
70. Tovarisova határozata Radojesin Luka törlesei engedélye tárgyában.
71. R. Militics határozata harangöntési költségek tárgyában.
72. Kucura határozata a segédjegyző jutalmazása tárgyában.
73. Ns. Militics határozata az iskola alapvagyon és temetők tulajdonjoga tárgyában.
74. B. Bukin határozata a kéményseprő díjai tárgyában.
75. Bács-Martonos határozata helyesbítések vásárlása tárgyában.
76. O-Kanizsa határozata Szabados Lukács nyugdíja tárgyában.
77. B. Földvár határozata dr. Somogyi Dezső ügyvéd díjai tárgyában.
78. O-Kanizsa határozata Huszágh István tiszteletdíja tárgyában.
79. Bács-Szenttamás határozata óronói állás szervezése tárgyában.
80. O-Kanizsa határozata a polgári iskolai magántanulók tandíjmentessége tárgyában.
81. B. Martonos határozata a kataszteri térkép másolat tárgyában.
82. Temerin határozata a dítlóntak kitzzése tárgyában.

83. O-Sztpár határozata köztetető kibasítása tárgyában.
84. Tétel határozata Avramov Jeca törlési engedélye tárgyában.
85. Lok határozata ingatlan vétel tárgyában.
86. Tétel határozata Dojnovits Julia és társai törlési engedélye tárgyában.
87. F-Kovil határozata Gavrilov Pál törlési engedélye tárgyában.
88. Goszpodince határozata Karanov Todor törlési engedélye tárgyában.
89. Vilova határozata Bajsics Toma törlési engedélye tárgyában.
90. Deronya szabályrendelete a postai értékek átvétel tárgyában.
91. Bács-Doroszló határozata Body Andor jutalmazása tárgyában.
92. Parabut határozata az óvoda építési költségei tárgyában.
93. Felső-Kovil határozata a temetők elajándékozása tárgyában.
94. Bács-Almás határozata a község ház megkövetése tárgyában.
95. O-Kanizsa határozata a kályhák kijavítási költségei tárgyában.
96. Tovariso határozata a földkönyv másolati díjai tárgyában.
97. Ada határozata az iskolanénkel kötött szerződés tárgyában.
98. Bács Martonos határozata ingatlan eladás tárgyában.
99. Rác-Militics határozata Bischof Erzsébet segélyezése tárgyában.
100. Rác-Militics határozata Schuj András segélyezés tárgyában.
101. Gloszán szabályrendelete a kisbírák fizetése tárgyában.
102. Bács-Földvár határozata az adóösszeírás teljesítő díjai tárgyában.
103. Bács Petrovostelló határozata a népkönyvtár kezelő tiszteletdíji tárgyában.
104. Tiszakamánfalva határozata Dömötör Lajos segélyezése tárgyában.
105. Tétel határozata ház helyek adományozása tárgyában.
106. Ada határozata Senk Antal volt közgyám fizetése tárgyában.
107. Bács Keresztur határozata a bikastálló építése tárgyában.
108. Kis Keér határozata földesére tárgyában.
109. Bács Keresztur határozata az állami óvodához adandó községi segély tárgyában.
110. O-Kanizsa község képviselőtestületének határozata Szabó Lukács Matyas ottani lakos részére kártérítés megállapítása tárgyában.
111. Felső-Szt. Ivan község képviselőtestületének határozata a községi tenyészbikák tartásának biztosítása tárgyában.
112. Kulpin község képviselőtestületének határozata a kórházorvos látogatási és gyógykezelési díjai tárgyában.
113. Popovits Sebő főlevéltárnok előterjesztése a levéltári személyzet szaporítása az anyakönyvek elhelyezésére helyiség megjelölése iránt.
114. Radich Aladar szolgabíró kérénye többszöri költségkiosztás költségei megterítése fejében 500 koronának kintalanvanyozása iránt.
115. Zsigmond János közgy. gyakornoknak kérénye a titeli szolgabíroságtól az újvidéki szolgabírosághoz történt kirendelésével járó költségek.
116. A trieszti általános biztosítási társaság ajánlata a megyei pénzeknek és értékeknek betűre lépés elleni biztosítása tárgyában.
117. Bács-Madaras község képviselőtestületének határozata az alakítandó önkéntes tűzoltó testület segélyezése iránt.
118. Kis-Hegyes község képviselőtestületének határozata Oravecz Ignac legelővátság tartozásaira vonatkozó végrehajtási zálogjogának törlése iránt.
119. Felső-Kovil község képviselőtestületének határozata a Szmederevac Jakab terhére nyilvántartott 100 korona követelés és járuléki leírása tárgyában.
120. Zenta város képviselőtestületének határozata hiteltruházás tárgyában.
121. Turia község képviselőtestületének határozata a Jójits Milán terhére nyilvántartott térítvény leírása iránt.
122. O-Szivec község képviselőtestületének határozata behajthatlan követelések leírása iránt.
123. Dautova község képviselőtestületének határozata a Ferenc esatorna részvénytársaságot terhelő 61 kor. 4¹/₂ fill. községi adonak leírása iránt.
124. Veprovac község képviselőtestületének határozata behajthatlan követeléseinek leírása iránt.
125. Prigl.-Szt-Ivan község képviselőtestületének határozata behajthatlan követeléseinek leírása iránt.
126. O-Kér község képviselőtestületének határozata behajthatlan követeléseinek leírása iránt.
127. Bogyán, Vajszka, Szonta, Pacser, Báthmonostor, Bács Topolya, Kis-Hegyes, Bács-Madaras községek 1901. évi pótköltségvetései.
128. Sándor község 1901. és 1902. évi gazdasági ismétli iskola költségvetései.
129. Felső-Kovil község 1902. évi határon alap költségvetése.
130. Német-Palánka járási mértékhitelítési alap 1902. évi költségvetése.
131. Dautova község 1902. évi közmunka és Doroszló község 1902. évi szegényalap költségvetése.
132. A vármegyei közigazgatási számvevőség előterjesztése az 1902. évi Gynulafalva községi költségvetés módosítása iránt.
133. Uj-Futtak község 1901. évi pótköltségvetése.
134. Borsód, Gynulafalva, Mohol és Csurogh községek 1902. évi és Krusevlya község 1901. évi közüti költségvetése.
135. Apatin község 1897. évi fogyasztási adó számadása.
136. Kiszács község 1899. és 1900. évi és Bezdán község 1899. évi közüti számadásai.
137. Gardinovec és Deszp.-Szt-Ivan 1899. évi, Filipova, Obrovac, Bács és Bács-Madaras községek 1900. évi közpénztári számadásai.
138. Bács-Keresztur község 1902. évi költségvetése iránt 1618. közig. 1901. sz. a. hozott határozata ellen

a községi képviselőtestület határozatából beadott felelő bezés.

139. Katymár község 1902. évi költségvetése.

140. Az árvaszéknek 2677. sz. előterjesztése a községtől átvett árvtári tartozások rendezése tárgyában.

H i r e k .

Személyi hírek. Platz Bonifác, a szegedi tankertület főigazgatója vasárnap városunkba érkezett a kir. állami főgimnázium megvizsgálására. — Köcsön Lajos pénzügyminiszteri titkár néhány nap óta városunkban tartózkodik és vizsgálja a kir. pénzügyigazgatóság ügykezelését. Köcsön Lajos évekként elzött városunkban is hivataloskodott és társadalmi életben élénk részt vett. A kaszinói dalárdának, szép tenor hangjával, kiváló tagja volt. Most itt tartózkodása alatt barátai és tisztelői ovációval veszik körül.

Kinevezés. A szegedi kir. tábla elnöke Tóth Gynla végzett joghallgató, zombori lakost a vezetéke alatt álló kir. itélőtábla kerületébe joggyakornokká nevezte ki.

Tanügyi előléptetések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagel Sándor bajai állami tanítóképző intézeti rendes tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába. Mihalik Lajos szabadkai állami elemi tanítóképző intézetbe szolgálatára beosztott gyógyszerpedagógiai rendes tanárt a IX. fizetési osztály 2. fokozatába és végül Desits József bajai polgári iskolai tanítót a bajai állami tanítóképző intézetbe segédtanárrá nevezte ki és a IX. fokozat 3. osztályába sorozta.

Egyházi hírek. Zundl Péter kanonok érseki irodaigazgató oldalkanonokká, Jagieca István kaplán a kalocsai plébániára ideiglenes adminisztrátorra nevezetett ki. Vojnits Dezső joghallgató a nagyszeminárium növendékei közé felvételt. Tillinger Miklós újvidéki kaplánt Nemes-Nádudvarra adminisztrátorra neveztek ki és őt a plébános teendők ellátásával megbízták, helyébe Schnobl Ferenc ókanizsai kaplán nevezetett ki. Bode József Felső-Szt.-Ivanról O-Becsére, Kozak József Felső-O-Kanizsára és Vándor Antal Nemes-Nádudvarról Rác-Militicsre kapláni minőségben áthelyeztetek.

A darwinizmus. A zombori szabad Lyceum előadásainak sorozatában vasárnap délután a város háza nagytermében Dr. Kabos Marion, a zombori orvosi kar jeles tagja, tartott előadást a darwinizmusról. Mely tudásra való szép előadásban ismertette a róla elnevezett teoria megalkotóját Darwin Char Robertet, kinek The descent of man és The origin of species című művei valóságos forradalmat idéztek elő az egész világ tudományos körében. A nagyrészt előadást a nagyszámú előkelő közönség élénk figyelemmel kísérte és az előadót annak befejeztével lelkesen megjelenezte.

Requiem. Boldog emlékü kamionkai Szemző Gynulane, a zombori társadalom adott emlékü őrasszonyért tegnap, hétfőn gyászistentisztelet volt az árvaház kapujánál, melyen az előkelő család tagjai és a rokonság, úgy mások is nagyszámban voltak jelen.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet 1902. évi január hó 25-iki vizsgálmanak zároszámadása: a) Bevételek: Vizsgálmanai bevételek, felülvezetések, ételek és italok, úgy pezsgő és eladott szivarokért befolyt 2332 korona 36 fillér. Ételek megváltási ára fejében Kőrös Eszter urbólgy. öngyászatot átvettem 833 korona 80 fillér. Eladott borért befolyt 22 korona 60 fillér. Szemes vendéglőnek eladott borért befolyt 73 korona. Id. Kémárky Béla ur ajándéka 15 korona, Scherer Ferenc ur ajándéka 12 korona és Merkovic vendéglős ur ajándéka 10 korona. Összes bevétel: 3298 korona 76 fillér. — b) Kiadás: 29 drb eredeti számla szerinti kiadás összesen: 1964 korona 96 fillér, melyet a bevételből levonva: tiszta jövedelem 1333 korona 80 fillér. azaz: Egyezerháromszázharminc és három korona 80 fillér. Zombor, 1902. évi február hó 14-én. Bittermann Nándor egyleti pénztáros.

Az iparos dalárda közgyűlése. Az iparos dalárda, magyar dal szolgálatában álló ezen derek kulturális egyesület folyó hó 16-án délután tartotta meg rendes évi közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozatának legfontosabb pontja a tisztújítás képezte, mely a tagok nagy érdeklődésével mellett folyt le a következő eredményekkel. A dalárda elnökévé Tautner Ottó eddigi elnököt egyhangú lelkesedéssel választották meg. A dalárda tagjai bizalmának ez spontán szép megnyilvánulása elismerése azon kiváló érdemeknek, melyeket Tautner Ottó a dalárda mintaszere vezetéseben derek működésével elért. A tisztikar a következőleg alakult meg: Igazgató: Szigethi István. Jegyző: Szabó Gynla. Karmester: Szántó Károly. Pénztáros: Vrabely József. Szertáros: Probojevits Antal. Valasztmányi tagok: Varga Kálmán, Tilger Mihály, Benyei József, Herczog Mihály, Marschall Béla. Póttagok: Weill Miksa, Jager Ferenc, Wittner Nándor. Számvizsgálók: Nagy Mihály, Ehrenreich Izidor, Nagy Lajos.

Eszküvő. Tuna Gusztáv a „Párisi Áruház“ tulajdonosa tegnap délelőtt esküdtől örök hűséget Müller Etelka kisasszonynak, Müller Vilmos polgártársunk leányának. Násznapok voltak: Karnász Kálmán városi tiszttviselő és Vranovits Zsiga mérnök.

Farsangi párok. Csöndes bójji napokra virradtunk a larmás farsangi élet után. Hamvazó szerdával kezdődött és azzal a nappal ér véget, mely a Megváltó feltámadását jelzi. Ezen idő alatt a templomokban házasságot nem lehet kötni. A ki nem használta ki az alkalmat, annak várni kell, míg elmulik a bójt, a mely pedig ez idén hosszú, több mint hat hét. Az idén bizony rövidke volt a farsang. De azért a zombori ifjak és leányok kibaszáltak e rövid időt. Városunkban rövid öt hét alatt 48 házasságot kötöttek.

Eljegyzés. Czuczónits Sándor eljegyezte Klein Mariska kisasszonyt Grabacról, Torontál megye.

Köszönetnyilvánítás. A zombori iparos dalárdának partoló tagjainak gyűjtése alkalmával felülvezetői szivesek voltak: Bikár P. Milutin 3 kor., Lánckor Antal, Falcione Nandorné, Freund és Társa, Stebler Lajos 2—2 kor., N. N. 1 kor. — Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is a dalárda hálas köszönetét.

Uj-verbási algimnázium. Uj-Verbász községe, mint a verbási allamilag segélyezett községi algimnázium fentartója, terjedelmes memorandumot intézett Wlassics Gynla vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, melyben meggyőző érvek és indokok alapján az algimnázium államosítását és főgimnáziummá leendő fejlesztését kérelmezik.

Talált kulcsok. A kaszinói dalárda hushagyó keddi estélyén egy csomag kulcs találtatott. Van közöttük egy Wertheim-kassza és négy iróasztal vagy szekrény kulcs. Jogosult tulajdonosa átveheti lapunk kiadóhivatalában.

Bácskai művész sikere. Lapunk múlt számában örömmel regisztráltuk a hírt, hogy Magyarország nagyszónya, dicső emlékü Erzsébet királyné szobor pályázatán a harmadik díjat Teles Ede szabadkai szobrászművész nyerte el. Most közöljük a következő: A Magyarországi szobrászművészek kritikáját, mely a következő: A Magyarországi nagyszónya (Teles és Tóri) jellegével ellátott tervnek jellege az, hogy hatása egy a magasba törő oszlopszerű motívumra van alapítva, mely komoly figyelemmel érdemel annál az előnével fogva, hogy igen mesztől teszi láthatóvá az emléket. E motívum szerencsés ellentétet alkot a szomszédos épületek vízszintes vonalaival arra az esetre, ha a tér elejére, a hegylejtő szélére állítatik. Mindenképpen szükséges, hogy a fő motívum az oldalrészek architektúrájában támaszt nyerjen akképen, hogy tömörebb oldalnézetet adjon és jó összefüggést teremtsen az emlék és hegylejtő disztendő része között. A szobrászat körébe vágó része, mint dombormű helyesen van kiképezve és a tömegnek összefüggése az architektúrával szép összhangot eredményez.

Eljegyzés. Schumacher Rezső id. Schumacher Rezső ö-becei gőzmalomtulajdonos fia eljegyezte Gerber Irma kisasszonyt Gerber Nándor ö-becei sörgyáros bajos leányát.

Uj templom Uj-Palánkán. Csaszka György kalocsai érsek az Uj-Palánkán építendő templom céljaira 20,000 koronát adományozott. O Palánka és Uj-Palánka községek 8000—8000 koronát adtak, a kalocsai káptalan pedig 30,000 korona kölcsönt engedélyezett és így lehetővé tették a templom felépítését.

Hangverseny. A ö-becei polgári magyar dalkör, mint ö-becei levelezőnk írja, hushagyó kedden igen érdekes és nagyszabású hangversenyt rendezett, a mely alkalommal szorongásig megtelt a községi vendéglő diszterme. Társadalmi körünk ezen agilis és törekvő egylete mindenkor magas színvonalon álló estélyeket ad s így a jelen esttel csak bővítette érdemeit. Ujtás is volt a műsoron, amely kitűnő sikerrel nyerte meg a közönség tetszését. Ugyanis férfikar fűvés zenekar kísérettel lett előadva. Losonczy Antal karnagyot szinte rajongásig vette körül a közönség az elért nagy sikerért. Liszt Ferencnek nagyszabású Rajna-bordalát adta elő a kar fűvés zene kísérettel, amely, Buzási karmester érdemlével legyen mondva, derekasan felelt meg feladatának. Bajos száma volt a műsornak Racz Irénke kisasszony, aki gyönyörű hanganyaggal és kitűnő temperamentummal van megáldva, szinte lekötötte a közönséget, amikor énekelt. Különösen tetszetek dr. Szász István saját szerzeményű ropogós népdalait. A kisasszonyt Szász kíserte zongorán. Szűnni nem akaró tapsal követelte a közönség az újrást, ami meg is történt. Meglepo ügyességgel adott elő ezután Schannan Gizella kisasszony egy trefas monologot. A kitűnő előadás, a fesztelen alakítás nagy tetszést szült. Segítsegen volt még néma szerepében Antal J. ur. Volt ezen kívül még férfiszavalat. Steiner Ignac ur Kis Józsefnek „A csók“ című szellemes költeményét szavalta finom arnyalattal; míg Mihaly Lajos ur a töle megszokott erőteljes színezéssel és hatással Aranyának „Welszi bárdok“ című költeményét adta elő, zajos tapsot aratva. Maga a dalkör meg két számot töltött be. Ugyanis előadta Huber Karolytól az „Edes lánykám“ hatásos műdalt, amely szép rézszekkel bővelkedik és Beschnitt I. nek „Osszán“ című jeles karat, amely szintén bővelkedik szép részletekben. Altalában a dalkör fegyelmzett, alaposan betanított karával dicsőretetere válik Losonczy karnagynak. A műsor után tánc következett, amely fesztelen kedélyességgel a hajnali órákban ért véget. A mulatságon sokan voltak vidékről is, akik kíváncsiak voltak a dalkör nagyszabású hangversenyére. Így a „Csurogi Nép kör“ küldöttségileg képviseltette magát. Voltak azonkívül vendégek Zentáról, Adáról, Zsalyáról és B-Földvárról is.

Mérmők beosztása az árvédelemnél. Azon érdekeltségek és társulatok, melyekhez mérmőköt a folyam vagy a kulturmérnöki hivatal küld ki, mihelyt szükségét látja: A darázs és batinai töltes védelméhez Predragovits Szilárd npd. mérmőköt, a zombori folyam-mérmőköt a hezdanszigeti társulathoz és a nagyszigeti védelemhez Skodnik Rezső kir. mérmők, a zombori folyam-mérmőköt a hivataltól. A plavna-bukini öblötő védelméhez Nendtvich Jenő kir. mérmők, az újvidéki folyam-mérmőköt a hivataltól, a monostorszeg apatini társulat Repevényi Rezső kir. mérmők, a zombori folyam-mérmőköt a hivataltól. A minisztertől kérhetnek mérmőköt: a martonos-borgosi társulat Fluch Dezső kir. mérmőköt, a szegedi folyam-mérmőköt a hivataltól.

Halálozás. A napokban temették el O-Becsén Müller János budapesti toronyórásnak, kit Bácskában is előnyösen ismernek, édes anyját öz. Müller Benedeknél 81 éves korában.

Eltűnt mészáros-segéd. Speizer Vendel apatini illetőségű mészáros-segéd, 31 éves, nyelve kissé hibás és így hebeg, december hó 29-én Nagylakról (Temesmegye), hol alkalmazásban állott, elutazott, hogy Apatinba elő szülőihez térjen haza. Ezt apjának Speizer Gaspár apatini szikvizgyárosnak is írta, ki a mondott napon el is várta a prigricevca-szent-iváni vasúti állomáson. A podgyász és koffer sértetlen állapotban meg is jött, de a fia elmaradt és mind e napig feltalálható nem volt. Aggódo szülői kéri azokat, kik netalán tudnak valamit elveszett fiukról, adjanak erről hírt Speizer Gaspár apatini szikvizgyárosnak.

Simmenthali szarvasmarha. A bábolnai m. k. állami ménésbirtok kis-bábolnai majorjában annak simmenthali szarvasmarha tenyésztéséből 20 drb tenyész-bika és 10 darab üsző fog f. évi március hó 20-án u. l. órakor árverés alá bocsátattak. Az árverési feltételekről bővebb felvilágosítást vármegyei gazdasági egyestülettiki hivatalánál kapthatni.

Eszküvő. Dupszka Kálmán torzjai aljegyző nőül vette Schich Ella kisasszonyt, Schich Frigyes torzjai földbirtokos leányát.

Világítás O-Becsén. O-Becsén az elüljáróság több oldalról most szerez be ajánlatokat az utcák világítására. A különböző ajánlatok fölött legközelebb dönt a kiküldött bizottság és így remélhető, hogy még ez évben a petroleumvilágítást fel fogja cserélni vagy a villam- vagy az acetylén-világítás.

Uj megyei

megemlékeztünk arról építését nemskára helyett „Csongrád“ is kapott érte. Szerkesztő szép dolog lenne volna, hogy egy zombor egylet az azonban öt napot ut, a nagy k

Eljegyzés.

Hartmann Irénke, Ujvidék, 1902. január

Nagy vasúti

dékről február 13-án Hegyes-Feketehegy aljövő esti gyorsvonat állott, hol nagymennyiségű utasok utaztak. A szolgálattevő vasútvonat néhány perc mértékben, hogy nyomde a raktárnok a hivatás folytatta a berabben, hogy parancsát vonat berobogását megakadályozta, amikor a gyorsvonat indult el a raktárról. A gyorsvonat derek elkerülhetetlen szerkesztéssel, dicséretes lögtöt adott, a gyorsvonat is állott, de a szembelekapott. Leirhatlan két mozdony, csontkocsi pozdorjává zúzókerült, mások kiskocsi. A látvány rémes volt. Sikoltozások és segítségkérés est 7 óra koromsötét és hozzá a feketehegyi állomás

Van szerkesztő

X X X

tisztelettel meghívni alapszabályaink 17.

Az 1901.

Zombor, 1901.

I. Igazgató az osztalék megállapítására. S. Hitelesítő

Vagyon.

1	Pénztárkönyv
2	Válto-tartalék
3	Lezálogkönyv
4	Előleg: állami
5	A bank háza
6	Népbank: üzlet
7	Személyhitel
8	Értékpapírok
9	Zálogintézet
10	Hatalékok
11	Ingyen: 1000
12	Hatalékok
13	Lejtár: 500
14	Ügynökségek
15	Követelések

Kiadás.

1	Tiszteletdíj
2	Tisztá fizetés
3	Napilapok
4	Költészet
5	Tartalék
6	Visszajárás
7	A bank
8	Az ügy
9	Korosi
10	100-as
11	Háztartás
12	Leírások
	Tiszta ny

Thim

C. A. Kossanic s. k.

Ezen mérleg-ny

Bikár

Uj megyei ut. Lapunk egyik mult számában megemlékeztünk arról, hogy a zombor—csonoplai ut építését nemokára megkezdik. Tevedésből Csonopla helyett „Csongrád” került a hir irójának tolla alá (ki is kapott érte. Szerkesztő). Mit ezennel helyreigazítunk, mert szép dolog lenne, ha utálózatunk olyan fejlődésű volna, hogy egy zombor—csongrádi utra gondolhatnánk, egyelőre azonban örüljünk annak, hogy a zombor—csonoplai ut, a nagy közönség ezen régi óhaja, kiépült.

Eljegyzés. Vettük a következő nászjelentést: Hartmann Irenke, Ziegler Ferenc jegyesek. Uj Soóvé, Ujvidék, 1902. január.

Nagy vasuti szerencsétlenség. Az Ujvidékről február 13-án este 5 órakor elindult tehervonat Hegyes Feketehegy állomáson összekötözött a Budapestről jövő esti gyorsvonattal. A tehervonat a raktár előtt állott, hol nagymennyiségű árut raktak fel a vonatra. A szolgálattevő vasuti hivatalnok tudván, hogy a gyorsvonat néhány perc múlva berobog, figyelmeztette a raktárnokot, hogy nyomban szüntesse meg a berakodást, de a raktárnok a hivatalnok utasítása decára csak tovább folytatta a berakodást. A hivatalnok azon hiszemben, hogy parancsát teljesítették, a távjelzővel a gyorsvonat berobogását megengedte, ugyanabban a pillanatban, amikor a gyorsvonat a kanyarultnál előbukkant, indult el a raktártól az ott időn tul veszteglő tehervonat is. A gyorsvonat derék mozdonyvezetője észrevette az elkerülhetetlen szerencsétlenséget, emberfeletti erőmefeszítéssel, dicséretes lélekjelenléttel nyomban teljes ellengőzt adott, a gyorsvonat erős ropogással nyomban meg is állott, de a szembejövő tehervonat a gyorsvonatba belekapott. Leirhatlan képet nyújtott a rémes látvány. A két mozdony, csomag és postakocsi, több személykocsi pozdorjává zuzódott, több kocsi egymás tetejére került, mások kisiklottak és a mély árokba zuhantak. A látvány rémes volt. Mindentűn javeszélő bangok, sikoltozások és segítség kiáltások voltak hallhatók. Az összekötözés esti 7 óra 12 perckor történt, az este ép koromsötét és hozzá nagy zivatar és eső volt. A hegyes-feketehegyi állomás személyzete a főnökkel az élen

sietve bozzalátott a mentési munkálatokhoz. Valahogyan előkerültek fáklyák, lámpák, melyeknek fénye mellett irtóztató volt a szemlélő elé tárult látvány. Emberek vértócsában törött kézzel, lábbal, bezuott mellkassal, kettéhasított álkapocscsal, bezuott fejjel, borzasztó pusztítás képét mutatták. A közeli faluban az összekötözés hírére félreverték a vészharangokat, a falu dobosa pedig gyorsan kidobolta a hirt, mire százan és százan tödültek a szerencsétlenség színhelyére, csak orvos nem volt sehonnán sem előkeríthető, mert a község egyetlen orvosa valami pusztán volt hivatalos járatban. A raktárnok, a vész egyedüli és kizárólagos okozója nyomban meghalt, a gyorsvonat mozdonyvezetője törött karokkal szinte egymás mellett feküdték. A belgrád párisi direkt waggon esett leginkább a rombolásnak áldozatul, benne 8-an ültek, köztük 3 hölgy, valamennyien kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek, egyiknek a mellkasát zúzta be a vaskolosszus, másinak az álkapcsát törte ketté, harmadiknak a fejét zúzta be többhelyütt. A raktárnok és a vonatvezető nyomban meghaltak, többen súlyos belső sérülést szenvedtek. A csomagkocsi porrá tört, úgy hogy az utasok podgyászai szintén odavesztek. Csak 3 órával a szerencsétlenség után jött az orvos, ki sietve a bekötözéshez fogott. A mentési munkálatok gyorsan megtörténtek. A legtöbb sebesültet bekötözve a vonatra vitték és Szabadkára visszavitték. A vizsgálat megindult, mely hivatra lesz a nagy szerencsétlenség okát kipuhatólni.

Bácskai betörők elfogása. Szabadkán egy betörő szövetkezetet fogtak el. A betörő banda négy tagból állott. Nagy Kanász Bernát szabadkai lakos volt a bandának a feje, egyszersmind orgazdája is. Kötve Mihály bajmoki, Pálty Bóni csantavéri és Facsor Samu József csantavéri rovott előéletű lakosok voltak a banda tagjai. Most mind a négyen bent ülnek a börtönben. Teljes beismerésben vannak, az utóbbi időben elkövetett betöréseket mind ők követték el. Nagy Kanász Bernát lakásán temérdek lopott ágyneműeket, ruhaneműeket, butoradarabokat találtak. A rendőrség erőlyesen folytatja a vizsgálatot.

Kasszarablás. Vakmerő rablás történt szombaton éjjel Petrovoszellő községben, ahol — mint a „Magyar Estilap” írja — az ottani segélyszövetkezet pénztárát kirabolták. A rablók az utcáról a kerítésen keresztül hatoltak be az udvarba s ott felfeszítették a pénztárat ajtaját s ezen hatoltak be a pénztárbélyegségbe. A nagy Wertheim-szekrényt, melyben 650 kor. és a váltók voltak elhelyezve, kiemelték a helyéből, azután felfordították s a mngokkal hozott fagörgőkre helyezték. A szekrény felfordítása által okozott zajra Gubics Márton, a szövetkezet szolgája, aki hátul az udvarban lakik, felébredt s kiment az udvarba, hogy megnézzé, mi van kint. Alig lépett ki a lakásból, két rabló, aki őrnek volt kiállítva, torkon ragadta s azután levitte a pincébe s megkötözve ott hagyta. Használó módon bántak el Gubics feleségével is. A rablók ezután a nehéz vasszekrényt kigurították az udvarba s egy magukkal hozott kocsi felé tették, azután elhajtottak. Távozásuk előtt az ajtókat gondosan bezárták, a pinceajtót, hol Gubics és felesége volt, el is torlaszolták. Összeszedték a pénztárat könyveit is s azokat is kocsi rakva elvitték. Az elrabolt pénztárszekrényt reggel a csendőrség a község batarában megtalálta teljesen összezúzva. A pénzek és egyéb értéktárgyak hiányoztak belőle, a váltókat és a könyveket elégették ott a szekrény mellett. A főkönyvnek néhány lapja maradt csak meg, amit a füst és tűz összesárgított. A csendőrség a kocsi után haladva, a falu széléig nyomon haladt, de ott a nyomot elvesztette. A rablók, amint ezt Gubics elbeszélte, 6—8-an lehetnek. Eddig több egyént tartóztattak le gyanu alapján, de az elrabolt pénz még nem került elő.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

Meghívó.

Van szerencsénk a t. c. részvényeseket a folyó évi február hó 23-án délelőtt 9 órakor a bank helyiségeiben tartandó

XXX. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni; kérjük egyuttal, hogy ha ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, alapszabályaink 17. §-a értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt, azaz bezárólag február hó 20-ig a bank pénztáránál letéteményezni.

Az 1901. évről szóló mérleg, egy a felügyelő-tanács jelentése a titkári hivatalban megtekinthető.

Zombor, 1902. évi február havában.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

N A P I R E N D:

1. Igazgatói jelentés az üzletről. 2. A felügyelő-tanács jelentése. 3. A mérleg előterjesztése és jóváhagyása. 4. A felmentvény megadása és az osztalék megállapítása. 5. Az alapszabályok némely szakaszainak megváltoztatása. 6. Az igazgatóságnak kiegészítése. 7. A felügyelő-tanács kiegészítése. 8. Hitelesítő bizottság választása.

Vagyon. A zombori kereskedelmi és iparbank mérlege 1901. évi december hó 31-én. Teher.

	Korona		Fil.			Korona		Fil.	
1	Pénztárkészlet			74381	84	1	Teljesen befizetett részvénytőke		300000
2	Váltó-tárca: bankváltó három aláírással	1286538	25			2	Tartalékalap:	95400	
	hitelegyleti és jelzálog váltó	168215		1454753	25		Tiszteletdíjszámlából a tartalékalap javadalmazására	1000	
3	Jelzálogkölesönök: készpénzkölesönök	6790					Tartalékalap külön javadalmazása	600	97000
	zálogkölesönök	1245560	92	1252350	92	3	Takarékbetétek: tőkésített kamatokkal és takarékbetétekkel együtt		1146637
4	Előleg: állami értékpapirokra	11498		12532		4	Visszleszámítás		607729
	takarékbetétekre	1034				5	Fel nem vett osztalék		2220
5	A bank háza: Zomborban	96905	38			6	Bélyegilletékek: 10%-os betéti kamatadó		5267
	a zálogintézet	21113	60			7	Átmeneti kamatok		3160
	Sztanisicson	7897	61	125916	59	8	Személy hitelegylet biztosíték alapja		14760
6	Népbank: üzletrészünk az 1901. évi nyereséggel együtt			66056	38	9	A Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjára átruházott jelzálogkölesönök		1245560
7	Személyhitelegylet: a bank követelése			48614	58	10	Tartozás 3 hitelezőnek		74162
8	Értékpapírok: állami és értékpapírok			70088	24		Tiszta nyeresemény		12209
9	Zálogintézet osztálya			134568	64				79
10	Hátralékos jelzálogkölesönrészesletek			48635	47				
11	Ingatlanok: árverés útján megvett ingatlanok			64563	79				
12	Hátralékos kamatok			7738	82				
13	Leltár: 5%-os leírás után			8783	70				
14	Ügynökségek számlája			23485	31				
15	Követelések: 26 adóstól a banknak más intézeteknél levő követeléseivel együtt			116237	31				
				3508706	84				3508706

Kiadás. Nyereség- és veszteség-számla az 1901. évi december hó 31-én. Jövedelem.

	Korona		Fil.			Korona		Fil.	
1	Tiszteletdíj-számla			4900		1	Áthozva a mult évről		500
2	Tiszti fizetések			15720		2	Kamatok: bankváltóktól		106841
3	Napidíjak az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagoknak			3040		3	jelzálogi és hitelegyleti váltóktól		11455
4	Kifizetett és tőkésített takarékbetéti kamatok			52087	50	4	kölesön előlegek és értékpapírok után		10323
5	Tartalékalap javadalmazása			600		5	Ingatlanok jövedelme		4191
6	Visszleszámítási kamat			38090	08	6	Jövedelem: a zálogintézetből		5893
7	A bank üzleti költségei			5735	75	7	a „Népbank”-tól		1166
8	Az ügynökségek költségei			2728	29	8	Házbérjövdelem		5600
9	Kereseti és városi pótdó			5699	99	9	Különböző illetékek		2117
10	10%-os betéti kamatadó			5208	75				
11	Házbér			1600					
12	Leírások: butorok, könyvek stb. értékéből			470	10				
	Tiszta nyeresemény			12209	79				
				148090	25				148090

Zombor, 1901. évi december hó 31-én.

Thim József s. k.,
titkár.

Dr. Pávlovits Simon s. k.,
elnök.

Brankovits István s. k.,
főkönyvelő.

Az igazgatóság részéről:

C. A. Kossanic s. k. Ugrí Mihály s. k. Nikoliits István s. k. Karakásevits Milivoj s. k. Zimmermann Gyula s. k. Bárány s. k. Jezdimirovits Lyubomir s. k. Theodorovits N. István s. k. Dr. Bikár Nenád s. k. Müller Vilmos s. k. Grujits Vladimir s. k.

Ezen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát az alulírott felügyelő-tanács a kereskedelmi törvény 195. §-a értelmében átvizsgálván, azt a fő- és mellékönyvekkel összehasonlította, helyesnek találta és az igazgatóság által ajánlott nyereség felosztásba beleegyezett.

A zombori kereskedelmi és iparbank felügyelő-tanácsa:

Zomborban, 1902. évi február hó 15-én.

Bikár Péter s. k.

Sztankovics György s. k.

Spitzer Márk s. k.

194. szám.
kig. 1902.**Pályázat mérnöki munkálatra.**

Ada község képviselőtestületének 44/közgy. 1902. számú határozata folytán a község határában lévő községi (közül) közutak felmérése, kijelölése és azokról törzskönyv készítése — és pedig az 1890. évi I. t. c. és 610/közgy. 1897. számú vármegyei szabályrendelet szoros betartása mellett ezennel pályázat hirdetik.

Ennélfogva felkérnek az okleveles mérnök urak, hogy a kérdéses szakmunkára vonatkozó ajánlataikat **folyo évi március hó 1-ig** alulírott községi elüljárósághoz benyújtsák szíveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy a község a szabad fuvarozaton kívül egyéb szükséges szolgáltatásokat, avagy anyagokat nem ad.

Adán, 1902. évi február hó 12-én.
Király Lajos, **Bakos György,**
jegyző. 2-1 bíró.

90. szám.
1902.**Arverési hirdetés.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1901. évi 12002. számú végzése következtében dr. Balogh Ernő zombori lakos ügyvéd által képviselt König Józsefné sz. Pauli Magdolna bresztováci lakos javára Majszky Novák ószivaci lakos ellen 3300 korona és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1170 koronára becsült lovak, szarvasmarha és 150 mm. csöves kukoricából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 1669/2. 1901. számú végzése folytán 3001 korona tőkekövetelés és eddig összesen 215 kor. 34 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig O-Szivacon alperes lakásán leendő eszközölésére 1902. évi március hó 8. napjának délutáni 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1902. évi február hó 12-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó

1214. szám.
kig. 1902.**Pályázat mérnöki munkálatokra.**

Déronya község képviselőtestületének 1/közgy. 1902. számú határozata folytán felkérnek az alant leírt munkálatot elvállalni kívánó okleveles mérnök urak, hogy idevonatkozó ajánlataikat alulírott községi elüljáróságnál **1902. évi február hó 28-ig** nyújtsák be.

Déronya község határában lévő 21 klm. távolságra községi (közül) közutak felmérése, kijelölése és azokról törzskönyv készítése — mindez az 1890. évi I. t. c. és 610/közgy. 1897. számú vármegyei szabályrendelet rendelkezéseinek betartásával.

A költségvetés arra való figyelemmel készített, hogy a község fuvarosokat, munkásokat, póznákat és karókat nem állít a vállalkozó mérnök rendelkezésére, de azok felfogadása körül kezébe jár.

A szükséges cölöpöket azonban a község szolgáltatja.

Déronya, 1902. évi február hó 14-én.

3-1 **Az elüljáróság.**

1016. sz.
tkvi 1902.**Arverési hirdetés.**

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajtónak Kedves István és neje Bóni Verona végrehajtást szenvedők elleni 288 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és járásbíró területén lévő a Bezdánban fekvő, a bezdáni 1447. számú betétben Kedves István és neje szül. Bóni Verona tulajdonánál bejegyzett A. I. 1-15 sooszámmal foglalt 2929, 2930., 3622., 4240., 4461., 5373., 5538., 5629., 6629., 7017., 7795., 7796., 7797., 9825/2. és 10343/1. hr. sz. részletekből álló jóságtestből Kedves Istvánt felerészben megillető jutalékra 1001 koronában ezennel megállapított kielégítési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi március hó 19-ik napján délutáni 9 órakor Bezdán községbázánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alul is eladotni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt át kell szolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1902. évi január hó 29-én.

A zombori kir. tszék mint telexkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bíró.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA
KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Közszégi nyomtatványokból nagy rakfár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Szamlák.
Levélfejek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogramok.

Itt megrendelhetők:
Hirnapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Tánevigalmi meghívók.
Táneredek.
Étlapok.

Telefon szám: 18.

Telefon szám: 18.

184/kig. 1902. szám.

Pályázat.

Pivnicán egy 720 korona évi készpénz fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás jött turesedésbe.

Az ezen állást elnyerni óhajtokó kérényeket **1902. évi március hó 1-ig** ezen elüljáróságnál nyújtsák be s igazolják, hogy védőkötelezettségüknek megfeleltek, hogy életévük 24-60 közötti, hogy feddhetlen erkölcsű és rovatlan előéletű, teljesen egészséges, írni és olvasni tudó magyar állampolgárok, szerbül vagy tótul is beszélnek.

Pivnica, 1902. évi február hó 7-én.

Lovassy Ödön, **Kovácsévits Márkó,**
jegyző 3-3 bíró.

1387. sz.
tkvi 1902**Arverési hirdetés.**

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszabonyi általános takarékpénztár végrehajtónak Momirovits Vlada végrehajtást szenvedők elleni 15 kor. 74 fillér végrehajtási költség és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 25 számú betétben Momirovits Vlada tulajdonánál bejegyzett A. I. 1-6. sor, 17737-17742. hr. sz. a foglalt részletekből álló 5 hold 851 □ öl jóságtestre 1312 koronában, továbbá a zombori 978. számú betétben ugyanannak tulajdonánál bejegyzett A. I. 1-7. sorsz. a. 17723-17729. hr. sz. a foglalt részletekből álló 9 hold 1126 □ öl jóságtestre 2546 koronában ezennel megállapított kielégítési árban az újabb árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi március hó 24-ik napján délutáni 3 órakor a telexkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési árban alul is eladotni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt át kell szolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1902. évi február hó 7-én.

A zombori kir. tszék mint telexkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bíró.

73. szám.
bv. 1902.**Arverési hirdetés.**

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 7770 1902. számú végzése által dr. Csató Bernát budapesti ügyvéd által képviselt Latzko N. és Popper A budapesti cég javára öz. Schwob Mihályné szül. Bertran Anna hódásági lakos ellen 410 korona tőke, ennek 1902. évi január hó 1-ső napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 48 kor. 60 fillér perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 672 koronára becsült különféle szövet, ágynemű, szobabutor, varrógép stb. ingóságok nyilvános árverés utján eladotnak.

Mely árverésnek az 1902 V. 42. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Hódásághon alperes lakásán leendő eszközölésére **1902. évi február hó 24-ik napjának délutáni 11 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1902. évi február hó 10-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

Legfinomabb
Cuba
Jamaika
Gyöngy
Mocca
Arany Jáva

1 kilo 4 korona.

Santos**Santos gyöngy**

1 kilo 2 korona 80 fillér.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN.

Vidékre postán szállítva 1 kilo 16 fillérrel drágább. 25-17

508 szám.
kig. 1902.**Pályázati hirdetés.**

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába bekebelezett O. és Uj Szivac — együttesen a két község mintegy 10,000 lelket számlál — községekből alakított állategészségi körben turesedésbe jött ószivaci körállatorvosi állásra újabb pályázatot hirdetek s felhívom az állást elnyerni óhajtokókat, hogy szabályszerűen kérényüket hozzám **folyo évi március hó 10-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állatorvos javadalmazása:

1. 1200 korona évi fizetés,
2. nappali látogatásért 40 fillér,
3. éjjeli látogatásért 80 fillér,
4. tanyákon kivétel nélkül éjjel és nappal (ingyen fuvar) 10 fillér,
5. ellénel való közreműködésnél 2 korona.

A megválasztandó állatorvos köteles az állategészségügyi törvényben gyökerező hivatalos teendőket díjtalanul teljesíteni, valamint a községi elüljáróság által fizetésekteleneknek kijelentett felek beteg állatait ingyen gyógykezelni.

Zombor, 1902. évi február hó 8-án.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

879. szám.
kig. 1902.**Pályázati hirdetés.**

Bács-Bodrogh vármegye almási járásában, Bács-Almás székhelylyel járási rendőrfelügyelői állás szervezetén, erre ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása 1600 korona évi fizetés, 400 korona lakbér és 800 korona lótarifai átalányból áll. Felhívom tehát a pályázni kívánókat, hogy életkorukat, egészséges voltukat, nyelvismeretüket és eddigi foglalkozásukat igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg irt kérényüket hozzám **folyo évi március hó 10-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az elkészező kérényeket figyelmen kívül hagyatnak.

Bács-Almás, 1902. évi február hó 12-én.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

2-1

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvomdájából.

ELŐFIZETÉS:
Égész évre ... 12 kor.
Fél évre ... 6 kor.
Negyed évre ... 3 kor.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

Egyes szám ára 20 fillér.

Régi árvatári tartozás rendezése.

Vármegyénk árvatárgyéne régi községi árvatárak elhanyagolt szarmazott bajok nyerne nem sokat oldást. Ebben vármegyénk község fele van érzékenyen érintve és rendezés munkájának hire minden ségben örömet keltett, mert a ren által ezen községek árvatárgyéne sebe nyer gyógyulást.

Ezen községi árvatári tartozás állapotának igen érdekes története kezdete, forrása majdnem négy század.

Az árvák és gondnokoltak per a Bach regime alatt a császári szállították be és ott kezelték 1833 az adóhivatalok átadták a községi megyének, hol az 1868-ig központi voltak. 1868-ban a megye ismét községeknek önálló kezelésre és ez tartozás.

A régi községi árvatárak a jelenlegi községi életben valóságos voltak és teljes joggal ráillett az árverésnek a községi árvatárakba zére és értékére a „Csáky szalmájára”.

Ily rendetlen állapotban találva árvatárakat az 1877. évi XV. a gyűlölt törvény, melynek a községi árvatárak rendezése az, hogy a községi árvatárak a vármegye központi árvapénztárába kerüljenek, illetve átadassanak.

Vármegyénkben a községi árvatárak tekintve az árváknak és gondnokoltak számára és tetemes vagyonát és az telenségét, mely a könyvek vezetéke kiadása körül napirenden volt, nagyobb időt igényelt.

A legtöbb községet nagyon nagy áradási rendelet. Bár maguk is tudták a községi árvatári kezelés nullán alul volt, mint a záporos — mégis ragaszkodtak és az önálló kezelés érdekében fűzőkötve, földet ígérve.

Több község meg is kapta az új jogát — de rövid időre mégis csak...

A „BÁCSKA” társaság.**Fergeteg zúg...**

Fergeteg zúg, koromsütét,
Vilbaros az éjszaka,
Villamoknak tenye mellett,
Elhalványul a nagy égnek
Valamennyi csillag...

Koromsütét, fergeteges
Éjszaka a lellem is...
— A mióta te elhagytál,
Azt hiszem, hogy elhagytott ná
A hatalmas isten is!...

A darvinizmusról.

— A zombori szombat napjának előadását dr. Kabos...

1. kötet.

Mielőtt mai fölolvastam lényegében megdöbbent, hogy röviden, mintegy indokoltan Hiszem, hogy mindnyájunkat egy érdekes amikor itt egybeállnak és pedig az, hogy két bővítsük. Tesztük ezt tisztán lelki mert tadvá tudjuk, hogy nincs magasztos világon, mint a dolgoknak tiszta megismerésében ez a meggyőződés megerlelődött, a lemmel szerzett igaz tudást fogja a legbecsesebb kának tekinteni. Szüzigazság, hogy a dolgok részére és a tudás nagy előnyének az átadásában a természet szemlése vezet. Melyet természet balmozunk meggyőződésünk természet nagy bírodalmából: annál közönség azoknak a törvényeknek a megismerésére uralkodik a nagy mindenséget és melyeknek következménye, hogy minden úgy van, mint az, mert így és nem másképen kell lennie. Több természeti jelenségek az okát tan...